

Briuselis, 2023 m. vasario 20 d.
(OR. en)

5220/23

COHOM 8
COPS 11
CONUN 6
COASI 1
MAMA 7
COEST 11
COAFR 5
DEVGEN 5
CFSP/PESC 31

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2023 m. vasario 20 d.
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Tarybos išvados dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose 2023 m.

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose 2023 m., kurias Taryba patvirtino 2023 m. vasario 20 d. įvykusiame 3932-ame posėdyje.

Tarybos išvados dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose 2023 m.

1. 2023 m. minima **Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 75-erių metų sukaktis**. ES dar kartą patvirtina tvirtai įsipareigojanti gerbti, ginti ir užtikrinti visas žmogaus teises ir ginti jų visuotinumą. ES vieningai ir tvirtai remia Jungtinių Tautų žmogaus teisių sistemą ir toliau aktyviai puoselės, gins ir propaguos visas žmogaus teises kaip vieną iš savo išorės veiksmų prioritetų. ES pasisako už stiprias ir veiksmingas JT, gebančias reaguoti į 21-ojo amžiaus iššūkius, pritaria JT generalinio sekretoriaus pranešimą „Mūsų bendra darbotvarkė“ ir ragina tinkamai finansuoti JT žmogaus teisių sistemą. Vadovaudamasi prieš 30 metų priimta Vienos deklaracija ir veiksmų programa, ES dar kartą patvirtina, kad žmogaus teisės, ar tai būtų pilietinės, kultūrinės, ekonominės, politinės ar socialinės teisės, yra **visuotinės, nedalomos, viena nuo kitos priklausomos ir tarpusavyje susijusios**. ES toliau ragina plačiai ratifikuoti ir veiksmingai įgyvendinti Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą bei Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą bei kitas žmogaus teisių konvencijas.
2. ES palankiai vertina tai, kad paskirtas naujas **JT vyriausiasis žmogaus teisių komisaras**, tvirtai remia jo įgaliojimus ir ragina visas valstybes gerbti jo nepriklausomumą ir visapusiškai bendradarbiauti su vyriausiojo komisaru bei jo biuru, kartu užtikrinant tinkamą finansavimą. ES pabrėžia Vyriausiojo komisaro biuro vietoje atliekamo darbo svarbą siekiant padėti valstybėms stiprinti savo nacionalinę žmogaus teisių sistemą. ES ragina visas valstybes visapusiškai bendradarbiauti su žmogaus teisių sistemos subjektais, įskaitant Žmogaus teisių tarybą, įgaliotuosius ekspertus ir kitus tiek teminius, tiek su konkrečiomis šalimis susijusius įgaliojimus turinčius subjektus, pagal Sutartis įsteigtus organus ir visuotinį periodinį vertinimą.

3. ES toliau **bendradarbiaus su visais pasaulio regionais**, gera valia angažuosis, kad būtų gerinama žmogaus teisių padėtis, užkirstas kelias žmogaus teisių pažeidimams bei šie pažeidimai sustabdyti ir užtikrinta, kad atsakingi asmenys už šiuos pažeidimus atsakytų. ES įsipareigoja bendradarbiauti su JT narėmis, siekdama pabrėžti, kad pagarba žmogaus teisėms yra vienas iš esminių atsparių, įtraukių ir demokratinių visuomenių elementų. Tai darydama ES siekia užtikrinti, kad JT žmogaus teisių forumai laikytųsi visapusiškos teminės darbotvarkės ir toliau spręstų sunkiausių žmogaus teisių pažeidimų, kur ir kieno jie bebūtų padaryti, problemą. ES pasinaudos visomis turimomis priemonėmis, įskaitant ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą, kad paskatintų pokyčius ir pagerintų žmogaus teisių padėtį visame pasaulyje.
4. ES pakartotinai ragins visas pasaulio valstybes užtikrinti tinkamą **demokratinį institucijų** veikimą, pagarbą teisinei valstybei ir gero valdymo principams, teisminių institucijų nepriklausomumą ir kovoti su nebaudžiamumu. ES ir toliau bus įsipareigojusi propaguoti nuo žmogaus teisių pažeidimų nukentėjusių asmenų teisę kreiptis į teismą ir teisę į veiksmingą teisinę gynybą. Siekdama užtikrinti **atskaitomybę**, ES ragins arba rems kitų subjektų raginimus atlikti nepriklausomus tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų, įskaitant pažeidimus, kurie gali būti prilyginami tarptautiniams nusikaltimams, tyrimus. Minint 25-ąsias Romos statuto metines ES toliau propaguos jo visuotinumą ir toliau teiks politinę ir finansinę paramą Tarptautiniam baudžiamajam teismui (TBT). Ji ir toliau bus įsipareigojusi pagal tarptautinę teisę patraukti baudžiamojon atsakomybėn šiurkščiausių tarptautinių nusikaltimų vykdytojus.

5. Šiais metais, kaip ir ankstesniais metais, ES griežtai smerks **žmogaus teisių pažeidimus, kad ir kur jie būtų padaryti, ir mano, kad JT Generalinės Asamblėjos Trečiasis komitetas ir Žmogaus teisių taryba yra tinkami forumai su šiomis situacijomis susijusiems klausimams spręsti.** ES taip pat rems visas atitinkamas iniciatyvas, kurios turėtų būti įtrauktos į Žmogaus teisių tarybos arba Trečiojo komiteto darbotvarkę. ES toliau atliks vadovaujamą vaidmenį įgyvendinant iniciatyvas, susijusias su Afganistanu, Baltarusija, Burundžiu, KLR, Eritrėja, Mianmaru / Birma ir Etiopija, ir toliau skatins Etiopiją dėti pastangas susitaikymo, atskaitomybės ir pereinamojo laikotarpio teisingumo srityse. Ji atidžiai stebės iniciatyvas atitinkamai dėl Kambodžos, Centrinės Afrikos Respublikos, Kongo Demokratinės Respublikos, Sakartvelo, įskaitant žmogaus teisių padėtį nuo Sakartvelo atsiskyrusiuose Abchazijos ir Pietų Osetijos regionuose, Irano, Libijos, Malio, Nikaragvos, Okupuotosios Palestinos Teritorijos, Somalio, Pietų Sudano, Šri Lankos, Sudano, Sirijos, Venesuelos ir kitas konkrečioms šalims skirtas iniciatyvas. ES aktyviai įsitrauks į interaktyvius dialogus su JT įgaliojimus turinčiais įgaliotaisiais ekspertais, taip pat į bendruosius debatus, kad atkreiptų dėmesį į kritiškos žmogaus teisių padėties atvejus, be kita ko, Rusijos Federacijoje ir Kinijoje.

6. ES visų pirma toliau kuo griežčiausiai smerks neišprovokuotą ir nepateisinamą Rusijos agresijos karą prieš **Ukrainą** ir griežtai smerks visus tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, įskaitant seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties, susijusį su Rusijos karine agresija. ES palankiai vertina ir skatina toliau dėti pastangas užtikrinti visišką atskaitomybę už karo nusikaltimus ir kitus sunkiausius nusikaltimus, susijusius su Rusijos agresijos karu prieš Ukrainą, įskaitant būdus užtikrinti atskaitomybę už agresijos nusikaltimą. Ji pabrėžia remianti Tarptautinio baudžiamojo teismo prokuroro atliekamus tyrimus ir Žmogaus teisių tarybos atliekamą Tyrimų komisijos dėl Ukrainos įgaliojimų atnaujinimą. ES ragins Rusiją visapusiškai laikytis savo pareigų pagal tarptautinę teisę, nedelsiant ir besąlygiškai nutraukti agresiją ir visapusiškai gerbti Ukrainos suverenitetą, nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą laikantis tarptautiniu mastu pripažintų jos sienų. ES taip pat toliau ragins Baltarusijos valdžios institucijas nebesudaryti sąlygų Rusijos agresijos karui. ES toliau atidžiai stebės padėtį Rusijos Federacijos neteisėtai aneksuotose Ukrainos teritorijose, įskaitant Krymo Autonominę Respubliką ir Sevastopolio miestą, ir šiuo atžvilgiu remis atitinkamas iniciatyvas.

7. **Afganistane** gilėja žmogaus teisių krizė, ypač kalbant apie moteris, mergaites, asmenis, priklausančius etninėms ir religinėms mažumoms bei grupėms, ir LGBTI asmenis, kuriems sistemingai neleidžiama naudotis savo žmogaus teisėmis. ES smerkia tai, kad vėl pradėtos taikyti fizinės ir mirties bausmės, taip pat tai, kad Afganistano moterims ir mergaitėms nesuteikiamos teisės į mokslą ir griežtai ribojamas jų dalyvavimas visuomeniniame ir socialiniame gyvenime, įskaitant draudimą dirbti NVO. ES remia specialiojo pranešėjo žmogaus teisių padėties Afganistane klausimais įgaliojimus ir toliau akcentuos Talibano atsakomybę užtikrinant pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms. ES toliau reikš paramą visiems **Mianmaro / Birmos** žmonėms, įskaitant rohinjus ir kitas mažumas, ir ragins Mianmaro karinį režimą nutraukti visus smurto veiksmus visoje šalyje ir nedelsiant besąlygiškai paleisti į laisvę visus savavališkai, visų pirma po 2021 m. karinio perversmo, sulaikytus asmenis ir atkurti demokratinį procesą įtraukiant visus suinteresuotuosius subjektus. Šiuo atžvilgiu ES dar kartą pakartos, kad reikia užtikrinti atskaitomybę už visus šalyje padarytus žmogaus teisių pažeidimus, ir toliau remia Mianmarui skirtą nepriklausomo tyrimo mechanizmo darbą, ragindama visas valstybes bendradarbiauti su šiuo mechanizmu. ES ragins **Irano** valdžios institucijas puoselėti žmogaus teises, įskaitant moterų ir mergaičių teises, nuomonės ir saviraiškos laisvę, religijos ar tikėjimo laisvę ir teisę rinktis į taikius susirinkimus. Ji taip pat ragins nutraukti susidorojimą su protestuotojais, paleisti į laisvę visus taikius protestuotojus ir užtikrinti tinkamą procesą visiems sulaikytiesiems. ES pakartos savo tvirtą nepritarimą mirties bausmei, pasmerks pastarojo meto mirties nuosprendžius, kurie buvo paskelbti ir įvykdyti Irane vykstančių protestų kontekste, taip pat primygtinai ragins Irano vyriausybę nutraukti tolesnį visų mirties bausmių vykdymą ir visapusiškai bendradarbiauti su Žmogaus teisių tarybos įsteigta nepriklausoma faktų nustatymo misija. ES toliau stebės ir smerks sistemingas vidaus represijas prieš pilietinę visuomenę, žmogaus teisių gynėjus, kritiškai mąstančius asmenis, nepriklausomą žiniasklaidą, taip pat prieš asmenis, priklausančius mažumų grupėms, be kita ko, tautinėms mažumoms, ir kitoms stigmatizuojamoms grupėms **Rusijos Federacijoje** ir **Baltarusijoje**, ir primygtinai ragins jų valdžios institucijas gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves. ES toliau ragins Baltarusiją nedelsiant besąlygiškai paleisti į laisvę ir reabilituoti visus politinius kalinius. ES ragins Baltarusiją visapusiškai bendradarbiauti su tarptautiniais ir regioniniais žmogaus teisių stebėsenos mechanizmais. ES ragins Rusijos Federaciją visapusiškai bendradarbiauti vykdant visas specialias procedūras, susijusias su žmogaus teisių padėtimi

Rusijos Federacijoje klausimais. ES dar kartą pakartos esanti rimtai susirūpinusi dėl žmogaus teisių padėties **Kinijoje**, įskaitant Tibeto autonominį regioną, Vidurio Mongolijos autonominį regioną, Honkongą ir Sindziango uigūrų autonominį regioną, remdamasi vyriausiojo komisaro nepriklausomos ataskaitos dėl žmogaus teisių padėties Sindziange rekomendacijomis. ES ypač daug dėmesio skirs visapusiškam naudojimuisi žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, visų pirma saviraiškos, asociacijų ir taikių susirinkimų laisve, religijos ar tikėjimo laisve, taip pat moterų ir mergaičių teisių gynimui, kultūrinio tapatumo išsaugojimui ir priverčiamojo darbo naudojimo panaikinimui. Be to, ji toliau atidžiai stebės atskirus susirūpinimą keliančius žmogaus teisių gynėjų atvejus. ES ragins Kinijos Vyriausybę ir Honkongo valdžios institucijas atkurti visapusišką pagarbą teisei valstybei ir žmogaus teisėms. ES ragins visas konflikto **Sirijoje** šalis, visų pirma režimą ir jo sąjungininkus, nutraukti tarptautinės humanitarinės teisės bei žmogaus teisių pažeidimus ir pakartos, kad įtraukus politinis sprendimas, grindžiamas JT ST rezoliucija 2254, yra vienintelis būdas tvariai taikai pasiekti. ES palankiai vertina JT generalinio sekretoriaus ataskaitą, kurioje rekomenduojama įsteigti naują tarptautinį organą dingusių asmenų Sirijoje klausimu, ir teigiamai įvertins pasiūlymus dėl paramos tokiame mechanizmui. Be to, tikimasi, kad **Turkija**, kaip ES šalis kandidatė ir ilgalaikė Europos Tarybos narė, laikysis savo atitinkamų įsipareigojimų.

8. Minint 25-ąsias Deklaracijos dėl žmogaus teisių gynėjų metines, ES padvigubins savo pastangas remti žmogaus teisių gynėjus ir JT forumuose glaudžiai bendradarbiaus su **pilietine visuomene ir žmogaus teisių gynėjais** plačiąja prasme, įskaitant moterų vadovaujamas ir jaunimo vadovaujamas organizacijas. ES toliau gins ir propaguos visapusišką ir prasmingą pilietinės visuomenės dalyvavimą visose JT forumų instancijose. ES griežtai smerks bet kokios formos represijas prieš žmogaus teisių gynėjus ir pilietinės visuomenės organizacijas, kurie bendradarbiauja, siekia bendradarbiauti arba bendradarbiavo su JT sistema. ES toliau rems JT generalinio sekretoriaus padėjėjo žmogaus teisių klausimais darbą šiuo atžvilgiu. ES atliks vadovaujamą vaidmenį propaguojant saugią ir palankią aplinką pilietinei visuomenei ir žmogaus teisių gynėjams, įskaitant veikiančius tremtyje, ir toliau smerks bet kokius grasinimus jiems ar išpuolius prieš juos. Ji ypatingą dėmesį skirs žmogaus teisių gynėjams kylančioms grėsmėms, pavyzdžiui, neteisėtam sekimui internete, taip pat tarpvalstybinėms represijoms. ES ypač daug dėmesio skirs konkrečiai rizikai, su kuria susiduria tam tikrų kategorijų žmogaus teisių gynėjai, kurie dažnai patiria diskriminaciją, smurtą ir priekabiavimą tiek internete, tiek realiame gyvenime, visų pirma moterų žmogaus teisių gynėjos, aplinkos srities, naudojimosi žeme ir čiabuvių žmogaus teisių gynėjai, LGBTI asmenų teisių gynėjai ir asmenys, ginantys darbo teises. ES taip pat prieštaraus teisinėms ir administracinėms priemonėms, kuriomis mažinama pilietinė erdvė, pavyzdžiui, NVO registracijos kliūtims, prieigos prie išteklių apribojimams, apsunkinančioms tikrinimo taisyklėms ir naštą užkraunantiems ataskaitų teikimo reikalavimams. ES glaudžiai bendradarbiaus su JT vyriausiuoju žmogaus teisių komisaru ir įgaliotaisiais ekspertais, siekdama užtikrinti, kad pilietinė visuomenė ir žmogaus teisių gynėjai būtų išklausyti.

9. ES toliau propaguos ir gins teisę į **nuomonės ir saviraiškos laisvę** tiek internete, tiek realiaame gyvenime, taip pat **žiniasklaidos laisvę** ir smerks žurnalistų, tinklaraštininkų ir kitų žiniasklaidos darbuotojų persekiojimą, grasinimus jiems ir išpuolius prieš juos. Ji sustiprins paramą pliuralistinei ir nepriklausomai žiniasklaidai ir primins valstybių atsakomybę užtikrinti, kad jų nacionalinės teisės aktai, politika ir veiksmai informavimo srityje atitiktų jų pareigas pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę. ES toliau reikš perspėjimus dėl padidėjusios valstybių vykdomos interneto erdvės kontrolės, gindama demokratinius procesus ir užtikrindama žmogaus teisėmis grindžiamą ir visą visuomenę apimančią požiūrį į proaktyvią kovą su užsienio šalių vykdomu manipuliavimu informacija ir dezinformacija. ES taip pat stiprins savo veiksmus **akademinei laisvei** puoselėti. ES toliau gins ir propaguos **susirinkimų ir asociacijų laisvę** ir smerks taikių protestuotojų bauginimą, grasinimus jiems ir smurtą prieš juos.
10. ES ir toliau bus įsipareigojusi visame pasaulyje propaguoti ir ginti visų asmenų teisę į **religijos ar tikėjimo laisvę**. Ji smerks prieš bet kurį asmenį nukreiptą ar bet kurio asmens vykdomą diskriminaciją, netoleranciją, smurtą ir persekiojimą dėl religijos ar tikėjimo. ES propaguos ir gins kiekvieno asmens teisę išpažinti religiją ar tikėjimą arba jų neišpažinti, juos išpažinti viešai arba pakeisti, kartu smerkdama apostazės kriminalizavimą ir piktnaudžiavimą šventvagystės įstatymais. ES toliau remis religijų dialogą kaip vieną iš veiksmingų žmogaus teisių propagavimo priemonių. ES aktyviai bendradarbiaus su JT specialiuoju pranešėju religijos ar tikėjimo laisvės klausimais ir jį remis.

11. ES toliau smerks **kankinimo** ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudymo naudojimą visame pasaulyje. Ji pasisakys prieš savavališkus suėmimus ir kalinimą, toliau remis nepriklausomą kalėjimų ir kitų laisvės atėmimo vietų stebėseną, kalinimo sąlygų ir elgesio su asmenimis, iš kurių atimta laisvė, gerinimą, laikantis tarptautinių pareigų ir standartų. ES kartos raginimą plačiai ratifikuoti ir veiksmingai įgyvendinti JT konvenciją prieš kankinimą ir jos fakultatyvų protokolą. Siekdama, kad visame pasaulyje būtų panaikintas kankinimas, ES toliau propaguos Kovos su prekyba kankinimui skirtomis prekėmis aljansą ir svarstys galimybę imtis tolesnių veiksmų, kad būtų uždrausta prekyba prekėmis, naudojamomis mirties bausmei ir kankinimui vykdyti. ES toliau griežtai prieštaras **mirties bausmei** bet kokiomis aplinkybėmis ir skatins kuo plačiau ratifikuoti TPPTP antrąjį fakultatyvinį protokolą. ES ragins visas likusias valstybes, kurios vis dar taiko mirties bausmę, ją panaikinti arba palikti galioti moratoriumą arba kaip pirmą žingsnį siekiant mirties bausmės panaikinimo – pradėti jį taikyti. Ji ragins valstybes, kuriose taikomas moratoriumas, teisiškai panaikinti mirties bausmę.
12. ES toliau ragins visas valstybes nares laikytis tarptautinės žmogaus teisių teisės ir suteikti galimybes JT ir žmogaus teisių stebėsenos mechanizmams besąlygiškai ir netrukdomai patekti į jų teritoriją. Be to, ES ir toliau ragins visas ginkluotųjų konfliktų šalis visapusiškai laikytis **tarptautinės humanitarinės teisės** ir užtikrinti, kad būtų suteiktos visos galimybės saugiai, skubiai ir netrukdomai šalies mastu teikti humanitarinę pagalbą gyventojams, kuriems jos reikia. ES ir toliau ragins ginkluotųjų konfliktų šalis imtis visų būtinų priemonių, kad būtų apsaugoti civiliai gyventojai ir civiliniai objektai. ES toliau remis aktyvesnį žmogaus teisių įtraukimą į JT pastangas taikos ir saugumo srityje. Siekdama, kad ir toliau būtų apsaugomi civiliai gyventojai ir propaguojami principiniai humanitariniai veiksmai, ES taip pat remis partnerius, kad jie patvirtintų ir įgyvendintų tvirtas žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės laikymosi sistemas.

13. ES dar kartą patvirtina savo tvirtą įsipareigojimą gerbti, ginti, užtikrinti ir propaguoti visas **ekonomines, socialines ir kultūrines teises**, įskaitant, be kita ko, teisę į mokslą, maistą, vandenį ir sanitarijos paslaugas, sveikatos priežiūrą, tinkamą būstą ir deramą darbą, taip pat remti atitinkamas iniciatyvas šiuo atžvilgiu. ES proaktyviai dalyvaus visose savo iniciatyvose, susijusiose su ekonominėmis, socialinėmis ir kultūrinėmis teisėmis. Ji ir toliau ypač daug dėmesio skirs aprūpinimo maistu krizės žmogaus teisių aspektams. ES toliau propaguos teisę į **mokslą**, įskaitant švietimą žmogaus teisių klausimais ir mokymąsi visą gyvenimą, sąveiką su **skaitmenine darbotvarke**, socialinę ir skaitmeninę įtrauktį, lyčių lygybę ir visų moterų įgalėjimą bei nediskriminavimą. ES toliau propaguos kultūros paveldo apsaugos žmogaus teisių aspektus.
14. ES aktyviai propaguos visuotines žmogaus teises ir pagrindines laisves, teisinę valstybę ir demokratinius principus **skaitmeninėje erdvėje**. ES propaguos žmogaus teisėmis grindžiamą požiūrį į naujas skaitmenines technologijas, be kita ko, kiek tai susiję su dirbtiniu intelektu (DI). ES toliau aktyviai dalyvaus JT forumuose, kad atkreiptų dėmesį į naujų ir besiformuojančių skaitmeninių technologijų teikiamas galimybes ir poveikį žmogaus teisėms. ES toliau bendradarbiaus su OHCHR ir kitais partneriais įgyvendinant JT generalinio sekretoriaus skaitmeninio bendradarbiavimo veiksmų planą, įskaitant Pasiuntinio technologijų klausimais biurą, ir rengiant pasaulinį skaitmeninį susitarimą. ES propaguos atvirą, laisvą, sąveikų, patikimą bei saugų internetą ir toliau akcentuos interneto išjungimo, cenzūros internete ir neteisėto sekimo internete poveikį. ES toliau ragins apsaugoti pilietinę erdvę internete, stiprinti duomenų apsaugą ir kovoti su dezinformacija ir kibernetiniais nusikaltimais.

15. ES toliau remis priemones, skirtas spręsti problemoms, susijusioms su **klimato kaitos, biologinės įvairovės nykimo ir aplinkos būklės blogėjimo** poveikiu visapusiškam naudojimuisi visomis žmogaus teisėmis. ES propaguos svarbų žmogaus teisių aplinkosaugos srityje ir čiabuvių žmogaus teisių gynėjų vaidmenį šiuo atžvilgiu. ES aktyviai dalyvaus diskusijose, kuriose propaguojama žmogaus teisė į švarią, gyvybingą ir tvarią aplinką, ir skatins įtrauktį bei nediskriminavimą. ES aktyviai dalyvaus veikloje, susijusioje su JT rezoliucijomis dėl žmogaus teisių ir klimato bei aplinkos sąsajos, taip pat atsižvelgdama į COP 27 rezultatus. ES pabrėžia, kad svarbu užtikrinti prieigą prie informacijos, visuomenės dalyvavimą sprendimų priėmimo procese ir teisę kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais.
16. ES pakartos savo poziciją, kad visapusiškas visų žmogaus teisių užtikrinimas visiems yra būtina sąlyga siekiant įtraukaus ir darnaus vystymosi. Atsižvelgdama į tai, ES toliau prisidės prie JT Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo laikydamasi žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio į vystomąjį bendradarbiavimą. Šis požiūris, atitinkantis šiai temai skirtą ES bendrąją poziciją, padeda stiprinti **teisę į vystymąsi**, kuri kyla iš visuotinio, nedalomo, tarpusavyje susijusio, tarpusavyje priklausomo ir abipusiškai stiprinančio visų žmogaus teisių pobūdžio, o asmenys yra pagrindiniai vystymosi proceso dalyviai, varomoji jėga ir naudos gavėjai. Kalbant apie teisiškai privalomo dokumento dėl teisės į vystymąsi rengimo procesą, ES konstruktyviai dalyvaus nedarydama poveikio savo galutinei pozicijai, kad peržiūrėtas Konvencijos dėl teisės į vystymąsi projektas visiškai atitiktų tarptautines žmogaus teisių normas.

17. ES aktyviai propaguos ir intensyvins tarptautines pastangas siekiant **lyčių lygybės**, visų moterų bei mergaičių pažangos ir visapusiško naudojimosi visomis žmogaus teisėmis ir jų įgalėjimo, laikydamosi savo tarptautinių įsipareigojimų, be kita ko, užtikrinant lyčių lygybės aspekto integravimą į šalių ir teminius kontekstus. ES toliau skatins lyčių aspekto integravimą į taikos ir saugumo iniciatyvas, be kita ko, įgyvendinant JT ST rezoliuciją 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo bei vėlesnes rezoliucijas. ES pasinaudos absoliučiai kiekviena proga visuose atitinkamuose forumuose, įskaitant Moterų padėties komisiją bei Gyventojų ir vystymosi komisiją, dar kartą patvirtinti šiuos įsipareigojimus bei juos vykdyti ir pabrėžia, jog reikia plataus užmojo ir pokyčius skatinančio požiūrio, kad būtų šalinamos lyčių nelygybės, diskriminacijos dėl lyties ir smurto prieš moteris ir mergaites pagrindinės priežastys ir rizikos veiksniai. ES ir toliau daugiausia pastangų skirs visų formų **seksualinio smurto ir smurto dėl lyties** internete bei realiame gyvenime, įskaitant smurtą šeimoje ir lytinių partnerių smurtą, vaikų, ankstyvas ir priverstines santuokas, moters lyties organų žalojimą ir kitą žalingą praktiką prieš moteris ir mergaites, prevencijai bei panaikinimui ir skatins visą visuomenę dėti pastangas, kad vyrai ir berniukai, kaip lyčių lygybe suinteresuoti sąjungininkai, prisidėtų prie seksualinio smurto ir smurto dėl lyties nutraukimo, visų lyčių nelygybės reiškinių panaikinimo, su diskriminaciniais teisės aktais ir socialinėmis normomis susijusių problemų sprendimo bei kovos su lyčių stereotipais. Taryba primena savo įsipareigojimą remti lygiateisį, visapusišką, veiksmingą ir prasmingą moterų ir jaunimo dalyvavimą, atspindintį visą jų įvairovę, be kita ko, visose viešojo ir politinio gyvenimo srityse, kaip numatyta 2020–2024 m. ES veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje.

18. Šiame kontekste ES tebėra įsipareigojusi propaguoti, ginti ir užtikrinti visas žmogaus teises ir visapusiškai bei veiksmingai įgyvendinti Pekino veiksmų platformą ir Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą, taip pat jų peržiūros konferencijų rezultatus, ir tebėra įsipareigojusi užtikrinti **lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises**. Atsižvelgdama į tai, ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą propaguoti, ginti ir užtikrinti kiekvieno asmens teisę be diskriminacijos, prievartos ir smurto visiškai kontroliuoti ir laisvai bei atsakingai priimti sprendimus dėl klausimų, susijusių su savo seksualumu ir lytine bei reprodukine sveikata. ES taip pat pabrėžia, kad reikia užtikrinti visuotinę prieigą prie kokybiškos ir įperkamos visapusiškos informacijos bei švietimo apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą, įskaitant visapusišką lytinį švietimą bei sveikatos priežiūros paslaugas.
19. ES toliau griežtai prieštarauja visų formų **diskriminacijai**, ypač daug dėmesio skirdama daugialypių ir sąveikinių formų diskriminacijai, įskaitant diskriminaciją dėl lyties, rasės, etninės ar socialinės kilmės, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės, ir aktyviau imsis kovos su ja veiksmų. ES pakartoja savo įsipareigojimą siekti lygybės ir nediskriminavimo bei visų asmenų teisės naudotis visu žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių spektru užtikrinimo, ir *inter alia*, jaunimo, mergaičių ir moterų, neįgaliųjų ir LGBTI asmenų dalyvavimo, taip pat palankių sąlygų neturinčių, pažeidžiamoje ir marginalizuotoje padėtyje atsidūrusių asmenų, įskaitant vaikus, apsaugos. ES nuosekliai ir konstruktyviai veiks atsižvelgdama į JT įgaliojimus, daugiausia dėmesio skirdama kovai su smurtu ir visų formų diskriminacija, ir toliau tvirtai remis tolesnį JT darbą šiuo atžvilgiu.

20. ES toliau ryžtingai remis **vaiko teises**. Šis įsipareigojimas ir toliau bus vienas svarbiausių jos pastangų užkirsti kelią visų formų smurtui prieš vaikus, taip pat skatinti visuotines galimybes gauti išsilavinimą, komponentų, ypač daug dėmesio skiriant mergaičių galimybėms gauti išsilavinimą. ES toliau ypatingą dėmesį skirs konfliktinėje ir pokonfliktinėje padėtyje esantiems, taip pat palankių sąlygų neturintiems, pažeidžiamoje ir marginalizuotoje padėtyje atsidūrusiems asmenims, įskaitant čiabuvius vaikus ir mažumoms, be kita ko, tautinėms ir etninėms mažumoms, priklausančius vaikus, taip pat vaikus su negalia. ES visapusiškai remis generalinio sekretoriaus specialiųjų įgaliotinių vaikų, ginkluotųjų konfliktų ir smurto prieš vaikus klausimais įgaliojimus ir aktyviai su jais bendradarbiaus. Siekiant užtikrinti, kad vaikai galėtų naudotis internetu pozityviai bei saugiai ir būtų apsaugoti nuo pavojų, itin svarbu veiksmingai kovoti su smurtu prieš vaikus internete, visų formų išnaudojimu ir prievarta, patyčiomis kibernetinėje erdvėje ir žalingo turinio poveikiu. ES ragins visus partnerius, kurie dar to nepadarė, ratifikuoti Vaiko teisių konvenciją ir skatins bei remis jos fakultatyvinių protokolų ratifikavimą bei įgyvendinimą.
21. ES aktyviau imsis veiksmų užtikrinti, kad **vyresnio amžiaus asmenys galėtų visapusiškai naudotis visomis žmogaus teisėmis**, būtų stiprinama ilgalaikė priežiūra, sprendžiami jos kokybės, prieinamumo bei įperkamumo klausimai ir remiamos pastangos kovoti su diskriminacija dėl amžiaus ir amžizmu, kad būtų užtikrintas vyresnio amžiaus asmenų orus gyvenimas ir gerovė, socialinis teisingumas ir kartų solidarumas. Šiuo atžvilgiu ES aktyviai bendradarbiaus su JT Neribotos sudėties visuomenės senėjimo klausimų darbo grupe.

22. Itin svarbu ginti mažumoms priklausančių asmenų teises. ES toliau ragins visas valstybes gerbti, ginti ir užtikrinti **mažumoms** priklausančių asmenų žmogaus teises, kaip išdėstyta Tautinėms arba etninėms, religinėms arba kalbinėms mažumoms priklausančių asmenų teisių deklaracijoje. ES propaguos jų teisę veiksmingai dalyvauti kultūriniame, religiniame, socialiniame, ekonominiame ir visuomeniniame gyvenime. ES prieštaraus visų formų smurto ar neapykantos kurstymui ir neapykantos retorikai tiek internete, tiek realiame gyvenime, kartu išsaugodama visapusišką naudojimąsi teise į nuomonės ir saviraiškos laisvę. ES toliau spręs mažumoms priklausančių asmenų klausimus, kai jų atstovai neturi galimybių kalbėti patys arba jų galimybės yra ribotos, be kita ko, Žmogaus teisių taryboje ir kituose atitinkamuose forumuose.
23. ES toliau propaguos **čiabuvių tautų** teises, kaip išdėstyta JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių bei tarptautinėje žmogaus teisių teisėje, ir šiuo atžvilgiu aktyviai dalyvaus visuose atitinkamuose forumuose, kuriuose diskutuojama čiabuvių tautų teisių klausimais. ES toliau aktyviai dalyvaus visose pastangose, kad būtų intensyvinamas visapusiškas, veiksmingas ir prasmingas čiabuvių tautų atstovų ir institucijų dalyvavimas atitinkamų Jungtinių Tautų organų, įskaitant Žmogaus teisių tarybą, veikloje, susijusioje su jiems aktualiais klausimais. ES akcentuos, kaip svarbu apsaugoti čiabuvių žmogaus teisių gynėjus ir užtikrinti, kad jie galėtų propaguoti žmogaus teises nebijodami represijų. ES skatins visapusišką, veiksmingą ir prasmingą čiabuvių moterų dalyvavimą ir lyderystę. ES pabrėš, kaip svarbu suteikti čiabuvių vaikams galimybę gauti išsilavinimą jų gimtąją kalba ir prieigą prie kultūros.

24. ES toliau dės pastangas konstruktyviai dalyvauti visose iniciatyvose, susijusiose su kova su **rasizmu**, rasine diskriminacija, ksenofobija ir susijusia netolerancija visame pasaulyje, kartu atsižvelgdama į savo ilgalaikę poziciją dėl poreikio užtikrinti Tarptautinės konvencijos dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo visuotinį ratifikavimą ir visapusišką bei veiksmingą įgyvendinimą, taip pat į poreikį įgyvendinti Durbano deklaraciją ir Veiksmų programą, o prireikus – racionalizuoti ir supaprastinti su jomis susijusių tolesnių veiksmų mechanizmus.
25. ES aktyviau imsis veiksmų užtikrinti, kad **pabėgėlių, šalies viduje perkeltų asmenų ir migrantų** atžvilgiu būtų laikomasi tarptautinės žmogaus teisių teisės ir principų, taip pat tarptautinės humanitarinės teisės ir pabėgėlių teisės, ypatingą dėmesį skirdama vaikams, vyresnio amžiaus asmenims, moterims ir kitiems pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims. ES toliau sudarys galimybes teisėtiems migracijos keliams, kartu visapusiškai gerbdama nacionalinę kompetenciją, ir ragins visas valstybes užkirsti kelią neteisėtai prekybai žmonėmis ir neteisėtam jų gabenimui, apsaugoti aukas laikantis į lyčių lygybę ir į vaiko interesus orientuoto požiūrio, ir užtikrinti veiksmingą nusikalstamų veikų vykdytojų baudžiamąjį persekiojimą. ES toliau griežtai smerks trečiųjų valstybių vykdomą valstybės remiamą pabėgėlių bei migrantų instrumentalizavimą politiniais tikslais ir sieks kovoti su tokia veikla, visada visapusiškai gerbdama žmogaus teises ir laikydamasi tarptautinės teisės.

26. **Terorizmas**, smurtinis ekstremizmas ir organizuotas nusikalstamumas kelia didelę grėsmę taikai ir saugumui. ES ragina visas valstybes užtikrinti, kad į teroristinius nusikaltimus ir organizuotą nusikalstamumą būtų reaguojama visapusiškai laikantis tarptautinės teisės, visų pirma tarptautinės žmogaus teisių teisės, tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinės pabėgėlių teisės. Kova su terorizmu apima tinkamą terorizmo bylų nagrinėjimą ir baudžiamąjį persekiojimą už šiuos nusikaltimus, visapusiškai gerbiant žmogaus teises ir teisinės valstybės principą, daugiausia dėmesio skiriant aukoms ir užtikrinant, kad aukų teisės būtų ginamos ir propaguojamos. ES remia tolesnį aktyvaus ir prasmingo moterų dalyvavimo terorizmo prevencijos ir kovos su juo veikloje skatinimą.
27. ES toliau bendradarbiaus su OHCHR ir JT **verslo ir žmogaus teisių** darbo grupe, kad būtų skatinamas JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų įgyvendinimas pasauliniu mastu. Ji toliau remia nacionalinių veiksmų planų priėmimą ir visapusiškos ES masto JT pagrindinių principų įgyvendinimo sistemos plėtojimą, remdamasi kito dešimtmečio JT pagrindinių principų veiksmų gairėmis verslo ir žmogaus teisių srityje. ES stiprins savo angažavimąsi JT forumuose ir aktyviai dalyvaus JT diskusijose dėl teisiškai privalomos žmogaus teisių priemonės verslui ir yra pasirengusi dirbti su Neribotos sudėties tarpvyriausybinių darbo grupės pirmininku ir pirmininko draugų grupe, taip pat su kitais partneriais, kad būtų išnagrinėti būdai parengti bendru sutarimu grindžiamą priemonę, kuri galėtų veiksmingai sustiprinti aukų apsaugą ir užtikrinti vienodas sąlygas visame pasaulyje.
-